

6. veebruar 2012 (6/833)

Kuonika

Näitleja **RITA RÄTSEPA**
abielu on läbi

Ikoonid

Imelised elupõletajad
ELISABETH TAYLOR 80 ja
ADA LUNDVER 70

Printsesside päevikud

Taanile sündis uus printsess!

Skandaal!

Tipp-poliitik

MAREK

STRANDBERG

sai armukesega lapse

Edulugu

Ooperilaulja
MONIKA-EVELIN LIIV

Tõrvast maailma tippu!

Suurärimees **JOAKIM HELENIUS**
võib lahutusega kaotada kümneid
miljoneid eurosid

UUS
RUBRIIK!

ILUKOKTEIL

ISSN 1406-0582

ARJUNINA 1.40€

TEKST: Marilin Vikat
PILDID: Aivar Kullamäe

TÕRVAST MAAILMA

tippude sekka!

«Minu jaoks on kõige tähtsam pere, inimsuhted. Siis sa ei põleta ennast ära,» ütleb hoogsalt maailma vallutav ooperilaulja **Monika-Evelin Liiv**.

Neli ja pool aastat tagasi pööras Monika-Evelin Liiv (32) Inglismaale – 800 andeka laulja hulgast napsas ta koha kuuele tippalendile mõeldud kahe-aastases koolitusprogrammis Londoni Kuninglikus Ooperis. Monika-Evelin oli selleks ajaks saanud solistitiivad Soome Rahvusooperis. Tema elukaaslane, Soome Rahvusooperi pianist Dmitri Pavlov (36) jäi elama Soome.

«Nüüd on ta lausa abikaasa,» ütleb Monika-Evelin. «Mu kodu on Helsingis. Sinna ma ei jõua väga tihti, aga läbisõitmiskoht on ikka seal.»

Kui Monika-Evelini vajab Londonis asuv maailma tippooperimaja Covent Garden või kui ta sõidab mitmeks kuuks solistiks Costa Ricasse või Tel Avivi, on peresuhete hoidmisel parimaks abimeheks moodne tehnoloogia. Monika-Evelin arveldab: «Nüüd olen peaaegu kaks kuud Iisraelis Tel Avivis. Kodustega pean ühendust Skype'i kaudu. Ja nad

“Olen Internetist vandanud “Kodutunnet”.”

sõidavad mu juurde alati, kui võimalik.»

Dirigent Andres Mustonen kutsus lauljatarit oma ooperi «Julius Caesar» nimiosasse. Vaatamata menule maailmaareenil oli Monika-Evelin just seda igatsenud – et ta lõpuks ka kodumaal saaks laulda.

«Mis on ära olles öudselt raske – eesti keeles ei saa suhelda! Alati, kui ma siia tulen, panen kohe televiisori mängima Eesti kanalite peale. Lihtsalt istun teleka ees ja kuulan, mõtlen – issand kui mõnus, jälle saan oma keeles rääkida!» sõnab Monika-Evelin.

2x Harri Rootu

MUSTONEN PANI SILMA PEALE Monika-Evelini hääl võlus dirigent Andres Mustoneni ära paari aasta eest, kui nad esimest korda koos töötasid. Mõne aja pärast kutsus ta noore naise endale Caesariks ooperisse «Julius Caesar».

KATKINE KING

«Julius Caesaris» ka Corneliat kehastav Monika-Evelin kurdab, et Cornelia vägistamise stseenis tuleb tal iga kord kingal kontsoplekk alt ära. Pildil on tema embuses ta lavapoeeg Sextus (Andres Köster).

Millisel Eesti telesaatel sa piiri taga silma peal hoiad?

Olen Internetist vaadanud «Kodutunnet». Minu jaoks on nii tähtis, et aidatakse oma inimesi. Ma täiesti jumaldan «Kodutunde» tegijaid, et nad seda kõike teevad – see ei ole neile kindlasti kerge. Ma olin tõesti šokis ja ahastuse äärel, kui nägin, et mõnel inimesel pole isegi normaalset voodit, lastel pole mitte ühte patja, kuhu pead panna. Kuidas see on võimalik, et Eesti riik toetab väljaspool kedagi, kui enda lastel pole süüa? Muidugi tore, et nad maailma aitavad, aga kõigepealt tuleks ikka aidata oma inimesi, Eesti lapsi – et sel lapsekesel oleks süüa, et oleks normaalne koht, kus magada. Kui me neid lapsi ei toeta, kes meile peale kasvavad, kuidas saavad siis neist tulla normaalsed inimesed? Minu arvates on nii tähtis, et hoolitseme täiel jõul järelkasvu eest, siis tulebki meil jätkusuudlik Eesti riik, läheme edasi.

Kuidas Andres Mustonen sul sabast kinni sai ja su Eestisse tõi?

See oli vist kaks aastat tagasi, kui tegime Haydni «Reekviemi» koos, siis ta kuulis mind esimest korda. Laulsin seal alldipartiid. Andres ütles, et ma olen esimene eesti alt, kes on tõesti alt. Ta helistas mulle aasta hiljem, et tahab teha «Julius Caesarit» ja et kas ma olen sel perioodil vaba – et teeme sellise laheda projekti oma eesti lauljatega. Kui ta ütles «oma eesti lauljatega», oli see minu jaoks eriliselt tähtis. Otsustasin, et jätan selle perioodi vabaks. Teen

“See teebki inimese vabaks, kui käid igal pool – siis saad aru, et pole ainukest ühte õiget ellusuhtumist.”

suisa kahte rolli, Julius Caesarit ja Corneliat, kellel pea maha võeti.

Mustoneni põhimõte oli lavastada ooper eesti lauljatega, mitte neid sisse osta. Eestis on ju superhäid lauljaid, keda ei kasutata. Ma ei tea, millest see on, kas neid ei usaldata...

Meie head lauljad lähevad mujale, et leib lauale saada?

Jah, lähevad kuskile mujale. Mul on nii hea meel mängida «Julius Caesaris». Ma ei ole Eesti laval üldse ooperirolli teinud – see on super! Mul on õndselt hea meel selle üle.

Annely Peebole meeldib Eestis laulmas käia, sest siin on kodutunne. Sinul sama

MAAILMES NOUTUD NAINE

Londoni Kuninglikus Ooperimajas rolle tegev Tõrva tüdruk Monika Evelin on silma jäänud tipplavastajatele maailma eri paigust. Seljas Karen Milleni kleit, toob ta Londoni hõngu ka Estonia Rahvusoperi koridoridesse.

lugu – eestlane oled, eestlaseks jääd?

Siin on sul omad sõbrad, omad tuttavad, see on su sünnimaa, kodu, hoopis teine tunne – see on hästi kihvt!

Mustonen on sellest projektist väga vaimustuses...

Ta on selline hästi vabameelne. Ja minu meelest, kui inimene on lihtne ja vaba, on õhkkond hea ja positiivne, ei ole pingeid. Me kõik tunneme end vabalt. Juba seda on imeline näha, kuidas Andres seal orkestripludli taga on – juba see on

“Londonis on töökorraldus väga peen, eks rahalisi võimalusi ole seal rohkem.”

super elamus! See on põnev, tõeline vaatamäng, mitte ta ei tõsta tuimalt kepikest. Etenduses on üks aaria, kus ta mängib viulit dirigendipludlis, no see on täielik fantastika.

Oled töötanud paljude maailma tippdirigentidega. Kas on veel mõni Mustoneni-sarnane, kes on sedavõrd emotsionaalne, pakub vaatamängu, laseb end muusikast nii kirglikult haarata?

Ei, ei, ma ei ole sellist näinud. Ta on super! Ütlengi: ta on nii vabameelne, ta tunneb ennast vabalt, ja siis sa näedki seda, et ta on õnnelik inimene. Sa võid igasugu ideid talle pakkuda, ei pea midagi kartma – võib-olla on see hea, võib-olla mitte. Mulle tõesti väga meeldib Andresega töötada.

Mida Andres teeb iga kord... Kümme minutit enne etendust saame lauljatega kokku, teeme ringi, võtame kätest kinni ja ütleme: «Nii nüüd, sõbrad, keegi ei ole ebatähtis, kõik on tähtsad siin teoses. Oleme kõik siin koos!» Ja siis me läheme lavale. See ongi õige mõtlemine, et isegi kui sul on paar rida, sinuta ei püsiks tervik koos. Minu jaoks on oluline inimene, kes aitab mulle kostüümi selga ja paruka pähe, kes teeb meigi. Kui palju on lava taga inimesi, kes on seda üles pannud, kes teevad kõik, et sul seal ohtlik ei oleks. Kui neid inimesi ei oleks, siis seda teost ei oleks.

Mis on juhtunud?

Näiteks, mis mul on juba kaks korda juhtunud, kui mängin Corneliat.

Laval on vägistamisstseen ja iga kord, kui seda teen, mul tuleb kingal kontsaplekk ära. Erinevatel kingadel. Ja siis see vaene kostüümitädi Valeria peab tegema kingsepatööd ka, liimib kontsa mul.

Kuidas sa oled Eesti ellu tagasi kohandunud?

Tegelikult me ju rahvusooperis praegu elamegi, oleme kõik siin majas kinni, kes seda operit teeme, ninapidi koos praktiliselt kogu aeg, ka sööme ühiselt. Olen kaks kuud praktiliselt olnud sedasi, et hommikul proovi, päeval on kaks-kolm tundi vaba, siis jälle proov. Hea, kui õhtul jõuad poodi. Ma lähen rahvusooperi ülakorrusele külalistekorterisse magama, osad lähevad koju. Prooviperiood on nii tihe, et ega sa kuskile jõua. Mõtlesin, et saan sõbrannadega kokku, et mul on jube palju aega näha kõiki – mitte midagi ma ei jõudnud!

Ka kodukohta Tõrvasse pole jõudnud?

Pole jõudnud. Aga mul on siin ooperimajaski lõbus, meil on hästi kihvt seltskond. «Julius Caesar» puhul on tore, et oleme kõik praktiliselt ühevanused, kõik koos õppinud Eesti Muusikaakadeemias ja Georg Otsas, nii et tunneme juba aastaid. Mõnega olen suisa tühel kursusel olnud. See on super! Sellist asja väga harva juhtub, et kõik on koos õppinud.

Mil moel Londoni ooper siinsest erineb?

Londonis on suurem lava ja rohkem inimesi tööl. Kui teen mingit rolli, on mul terve õhtu üks inimene, kes aitab kostüümi selga. Siin peab see üks inimene aitama kõiki. Londonis on töökorraldus väga peen, eks rahalisi võimalusi ole seal rohkem. See ei tähenda aga seda, et siin on kvaliteet kehvem, siin tehakse sama, lihtsalt väiksemate võimalustega.

Covent Garden on tippude tipp, paremaid teatreid... kõrgemale enam eriti ei anna pürgida. Minu jaoks on olnud hea, et saan olla selle sees, näha, kuidas asjad käivad, kuidas suured lauljad teevad, nende prooviprotsesse jälgida. Isegi vigadest õpid, kui näed kedagi valesti tegemas. Nii huvitav on näha lavastajaid, dirigente, kuidas nad teevad tööd ja mida lauljatele tahavad. Mind on edasi arendanud just see, et olen saanud teisi jälgida – mida neilt nõutakse.

Kui libedalt läks Londonis sisseelamine?

Algul oli raske. Ma ei osanud piisavalt keelt, aga õnneks teater annab selleks eraõpetaja. Raske oli harjuda tervitamisega omapäraga. Seal ju öeldakse: «Hello! How are you?» Hakkad midagi vastu ütleva, ja siis vaatad – teine juba läinud. Kui meil eestlane küsib, kuidas sul läheb, ta tõesti tahab teada. Nüüd ma olen juba harjunud, et see tähendab seal lihtsalt «tere».

Alguses oli mul palju vaja õppida, palju teoseid läbi töötada, aastas ikkagi 7–8 rolli. See on väga suur maht. Aga ma olen tänulik selle nii kiire aja eest. See annab enesekindlust, kui tead, et suudad igast proovikivist üle tulla.

Mis on läbilöömise saladus?

Sa pead lihtsalt tegema seda, mis sulle meeldib. Kui teed seda, mis sulle loomomane, siis tunned end vabalt ja see on ka teistele atraktiivne. Ja edasi tuleb areneda. Elu ongi meile selleks antud, et tuled õppima tundma iseenast.

Lauljaid on palju, kõik oleneb sellest, mida rolle jaotav inimene tahab ja otsib. Millist värvi juukseid, millist kehakuju... Oleme kõik isiksused, teeme valdkonnasiseselt ka erinevaid asju.

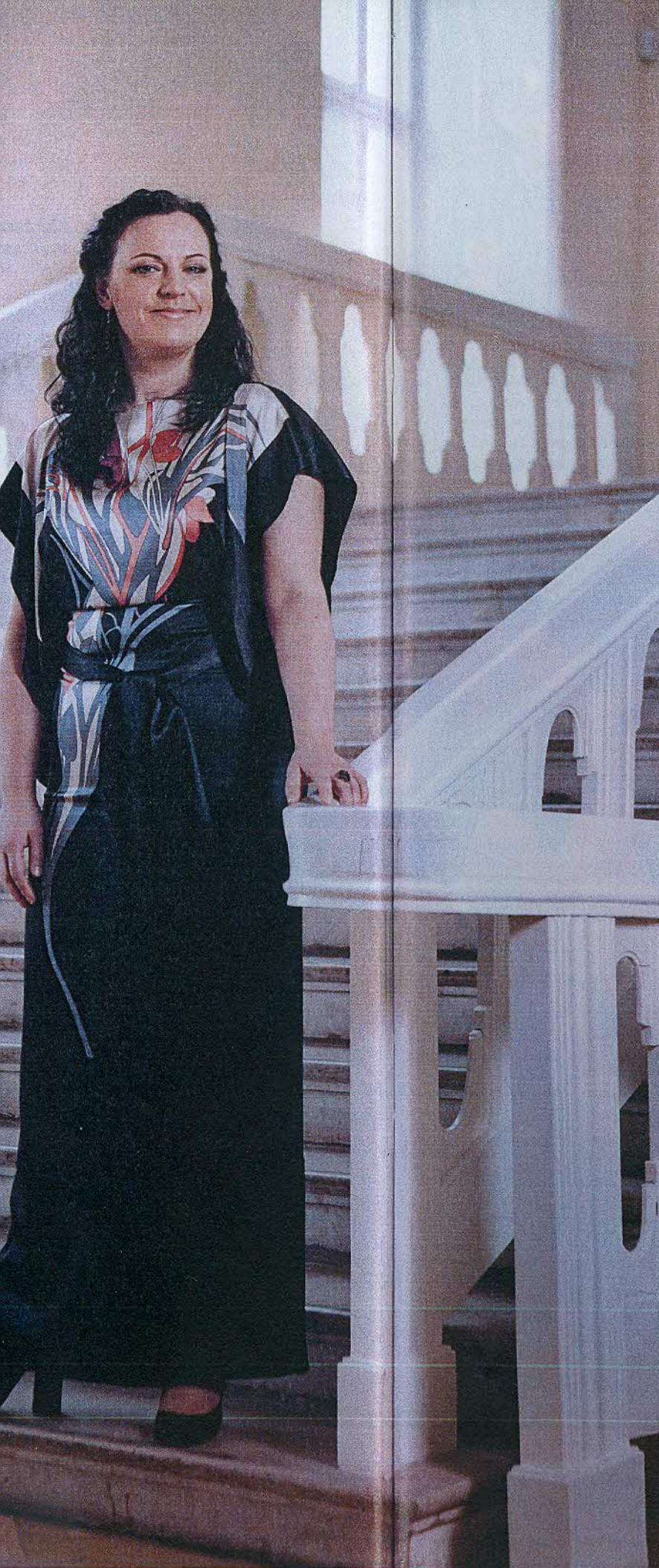
Kuidas pingeline töö ja inimsuhted kokku klappivad?

Ma jätan ka puhkamiseks aega. Puh-

MAGAB RAHVUSOOPERIS

Valmistudes ooperi «Julius Caesar» peaosaks, on Monika-Evelin Liiv kaks kuud veetnud Estonia Rahvusooperis, isegi süngi pugenud sealsamas. Nimelt on maja ülemisele korrusele ehitatud külalistoad kaugelt tulnud muusikute majutamiseks.

kama peab. Kui kogu aeg vaid töötad, ei ole sul enam midagi publikule anda. Kui ma olen lavale minnes väsinud ja tühi, mul pole energiat, siis publik mõistab, et mul pole midagi anda.

Ei saa nii, et elus on kõige tähtsam töö. Ei ole. Minu jaoks on kõige tähtsam pere, inimsuhted. Siis sa ei põleta ennast ära.

Kuidas sa pingeid maandad?

Talvel, kui on vaba päev, lähen metsa jalutama. Olen Nõmme metsas käinud. Kõnnin paar tundi, naudin loodust ja ilusat lund. Või siis lähen suusatama. Aga sellega peab ettevaatlik olema, sest külm õhk on ohtlik häälele. Suvel meeldib mulle ujuda, minna metsa marjule.

“Elasime kortermajas, aga meil olid pudulõjused – sead, lehmad, kanad.”

Sa oled hingelt maatüdruk?

Jah, olen Tõrvast, isegi veidi eemalt. Elasime kortermajas, aga meil olid pudulõjused – sead, lehmad, kanad.

Miks tulevad väikestest kohtadest tegijad?

Tõrva kandist on ka Voldemar Kuslap, Novella Hanson, Urmas Põldmaa ja minu vend Roland Liiv – ta on ka ju muusik. See on see tahtejõud, mille käiku paned, kui tead, mida tahad teha. Aga sind peab ka keegi teine avastama. Mind avastas lauluõpetaja Maie Kala. Võib-olla muidu ma polekski laulmisega tegelema, sest ma ei ole muusikute perest.

Kui sinus poleks avastatud lauljat, siis millega sa tegeleksid?

Ema viis mind näiteringi, kui olin 13–17, käisin seal tihedalt. Võib-olla oleksin praegu näitleja, aga võib-olla poleks ma saanud lavakasse sisse. Mulle on ooperis südamelähedane, et saan laulda ja saan näidelda. Üritan anda endast parima, et oleksin rollis usutav, et see poleks võlts. Minu põhimõte on, et poleks mingeid piire, et kõik, mida lavastaja tahab, ma ka teen, ja üritan teha võimalikult loomulikult.

Su elu ei piira ka riigipiirid?

Jah. Mu järgmine projekt on Tel Avivis, kuhu mind kutsuti tööle juba teist korda. Enne «Julius Caesarit» käisin Costa Ricas, pärast Tel Avivi lähen sinna tagasi. Mind muidugi häirib, et see on liiga kaugel – lennukisõit, kakskümmend tundi, on minu jaoks raske asi. Aga ma ei oleks eales arvanud, et näen oma silmadega sellist loodust nagu Costa Ricas, see on tõesti võimas. Krokodille käisin vaatamas, see oli fantast. Ja kui kavalad nad on – see on õudus!

Mu eriala võimaldab reisida, näha maailma erisust. See teebki inimese vabaks, kui käid igal pool – siis saad aru, et pole ainukest ühte õiget ellusuhtumist.